

**Wyrok z dnia 2 czerwca 1997 r.
I PKN 197/97**

1. Jeżeli pracodawca przed dokonaniem pracownikowi wypowiedzenia umowy o pracę zwrócił się do wszystkich działających u niego związków zawodowych o wskazanie pracowników reprezentowanych w indywidualnych sprawach pracowniczych i żaden ze związków nie wskazał tego pracownika, to wypowiedzenie umowy o pracę bez konsultacji określonej art. 38 KP nie narusza tego przepisu (art. 30 ust. 2¹ ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych, Dz.U. Nr 55, poz. 234 ze zm.).

2. Zarzut naruszenia statutu spółki akcyjnej w zakresie praw i obowiązków stron stosunku pracy może być w kasacji skutecznie zgłoszony tylko w ramach podstawy polegającej na naruszeniu prawa materialnego (art. 9 § 1 KP).

Przewodniczący SSN: Kazimierz Jaśkowski, Sędziowie SN: Józef Iwulski (sprawozdawca), Jadwiga Skibińska-Adamowicz.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 2 czerwca 1997 r. sprawy z powództwa Stanisława D. przeciwko [...] Fabrykom Mebli Spółce Akcyjnej w B. o odszkodowanie, na skutek kasacji powoda od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku z dnia 13 lutego 1997 r. [...]

o d d a l i ł kasację i zasądził od powoda na rzecz strony pozwanej koszty postępowania kasacyjnego w kwocie 600 zł (sześćset złotych).

U z a s a d n i e

Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Białymstoku, wyrokiem z dnia 26 listopada 1996 r. zasądził od pozwanych [...] Fabryk Mebli SA w B. kwotę 10 057,65 zł i oddalił powództwo Stanisława D. o uznanie za bezskuteczne wypowiedzenia umowy o pracę. Sąd Rejonowy ustalił, że powód był zatrudniony od 1 stycznia 1991 r. Dnia 13 lipca 1994 r. został powołany na członka zarządu Spółki i dnia 25 sierpnia 1994 r. zawarto z nim umowę o pracę oraz powierzono obowiązki dyrektora d/s techniczno-produkcyjnych. Dnia 11 lipca 1996 r. Rada Nadzorcza odwołała powoda z funkcji członka zarządu, zaś uchwałą [...] upoważniła Zbysława K. - sekretarza Rady Nadzorczej, do rozwiązania z powodem umowy o pracę. Dnia 7 października 1996 r. wręczono powodowi pismo rozwiązujące umowę o pracę za wypowiedzeniem z podaniem odwołania z funkcji członka zarządu jako przyczyny rozwiązania umowy. Zdaniem Sądu Rejonowego między stronami istniała umowa o pracę na czas nie określony. Jej rozwiązanie nastąpiło z naruszeniem art. 38 KP. Sąd Rejonowy przyjął, że zgodnie z art. 30 ust. 2¹ ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych pracodawca był obowiązany zwrócić się do organizacji związkowej o informację o pracownikach korzystających z jej ochrony. Według Sądu Rejonowego pracodawca nie dokonał tej czynności.

Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku, wyrokiem z dnia 13 lutego 1997 r. [...] zmienił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego i oddalił powództwo. Sąd Wojewódzki stwierdził, że konsultacja związkowa zamiaru wypowiedzenia umowy o pracę nie była wymagana, skoro powód nie był członkiem związku zawodowego i żadnego związku nie upoważnił do obrony swoich praw pracowniczych. Potwierdzają to imienne listy pracowników korzystających z ochrony związków zawodowych. Nadto Sąd Wojewódzki wywiódł, że umowa o pracę została wypowiedziana przez upoważnionego członka Rady Nadzorczej.

Kasację od tego wyroku złożył powód. Zarzucił naruszenie prawa materialnego, tj. art. 38 § 1 KP, przez błędną jego wykładnię i uznanie, że konsultacja zamiaru wypowiedzenia powodowi umowy o pracę nie była potrzebna, jako że powód nie był członkiem związku zawodowego i nie wskazał żadnego z dwóch działających w zakładzie związków zawodowych. Powód zarzucił także naruszenie art. 32 KP przez błędne uznanie, że strona pozwana złożyła skuteczne oświadczenie woli o rozwiązaniu z powodem umowy o pracę za wypowiedzeniem. Powód zarzucił naruszenie przepisu art. 233 § 1 KPC, polegające na nierozważeniu postanowień statutu strony pozwanej (akt notarialny z dnia 4 października 1995 r.) określających, które z władz spółki uprawnione są do składania oświadczeń woli w przedmiocie rozwiązania umowy o pracę za wypowiedzeniem. Powód wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Powód wywiódł w szczególności, że o zamiarze wypowiedzenia umowy pracodawca obowiązany jest zawiadomić na piśmie zakładową organizację związkową, której pracownik jest członkiem lub która wyraziła zgodę na obronę praw danego pracownika. Tryb ten jest obligatoryjny, a jego niezachowanie stanowi naruszenie przepisów o wypowiedzaniu umów o pracę. Nadto, uzasadniając drugą podstawę kasacji powód wywiódł, że Sąd Wojewódzki, nie rozważając treści statutu pozwanej, naruszył przepis art. 233 § 1 KPC. W myśl art. 16 ust. 2 Statutu, pracownicy Spółki podlegają Zarządowi. Zarząd zawiera i rozwiązuje z nimi umowę o pracę. Wypowiedzenie umowy o pracę jest jednostronnym oświadczeniem woli jednej ze stron, które ma na celu zakończenie istniejącego stosunku pracy po upływie okresu wypowiedzenia. Skuteczność oświadczenia woli zależna jest od tego, czy zostało złożone przez organy uprawnione Statutem Spółki Akcyjnej. W tym przypadku, zamiast Zarządu, wypowiedzenie umowy o pracę podpisał sekretarz Rady Nadzorczej. Nie zostały więc spełnione wymagania przewidziane w statucie, a złożone przez osobę nieuprawnioną oświadczenie woli nie może być prawnie skuteczne.

Strona pozwana wniosła o oddalenie kasacji i przyznanie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd drugiej instancji rozpoznawał apelację strony pozwanej według przepisów znowelizowanego Kodeksu postępowania cywilnego (w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej - Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych ustaw - Dz.U. Nr 43, poz.189). Sąd drugiej

instancji mógł więc przeprowadzić uzupełniające postępowanie dowodowe czyniąc na jego podstawie uzupełniające ustalenia faktyczne. Sąd Wojewódzki ustalił, że powód nie był członkiem związku zawodowego i żadnego związku nie upoważnił do obrony swoich praw pracowniczych, co potwierdzają imienne listy pracowników korzystających z ochrony związków zawodowych. Wprawdzie uzasadnienie Sądu drugiej instancji w tym zakresie powinno być bardziej precyzyjne, ale mimo to wskazane wyżej okoliczności wynikają z jego treści w sposób dostateczny. Skoro więc strona pozwana przed dokonaniem powodowi wypowiedzenia umowy o pracę zwróciła się do wszystkich działających u niej związków zawodowych o wskazanie osób reprezentowanych w indywidualnych sprawach pracowniczych, a żaden ze związków nie wskazał powoda jako osoby reprezentowanej, to nie może być mowy o naruszeniu przepisu art. 30 ust. 2¹ ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz.U. Nr 55, poz. 234 ze zm.) oraz art. 38 KP.

Sąd Najwyższy zgodnie z art. 393¹¹ KPC rozpoznaje sprawę w granicach kasacji. Jest więc związany podstawami w niej wskazanymi. Co do dokonania powodowi wypowiedzenia umowy o pracę przez nie upoważnionego przedstawiciela strony pozwanej, w kasacji zarzut został sformułowany w płaszczyźnie naruszenia przepisów postępowania przez błędne ustalenie stanu faktycznego sprawy. Tymczasem stan faktyczny sprawy był w tej kwestii niesporny i został prawidłowo przez Sąd ustalony. Nie budziło przecież wątpliwości, że wypowiedzenia dokonał sekretarz Rady Nadzorczej strony pozwanej, a nie przedstawiciel zarządu, chociaż w momencie dokonania wypowiedzenia powód nie był już członkiem zarządu, zatem nie powinny mieć do niego zastosowania zasady dotyczące rozwiązywania umów o pracę z członkami zarządu. Jest to jednak problem zastosowania prawa materialnego, a nie kwestia ustaleń faktycznych. W szczególności kwestia ta wymagała oceny w płaszczyźnie zastosowania przepisów statutu strony pozwanej, a ten jest źródłem prawa materialnego w zakresie regulującym prawa i obowiązki stron stosunku pracy (art. 9 § 1 KP). Dlatego zarzut ten nie mógł być uwzględniony w zakresie podniesionej podstawy naruszenia prawa procesowego.

Wobec tego należało uznać, że kasacja nie miała usprawiedliwionych podstaw i podlegała oddaleniu na podstawie art. 393¹² KPC. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 KPC w związku z art. 393¹⁹ KPC i 391 KPC oraz na podstawie § 18 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 4 czerwca 1992 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie w postępowaniu przed organami wymiaru sprawiedliwości (Dz.U. Nr 48, poz. 220 ze zm.).

=====